

Grønn forvirring

Mange er i tvil om behandling av trykkimpregnerte materialer. Hva betyr det egentlig at treverket er trykkimpregnert? Og hvor lenge må vi vente før vi behandler?

Av ifi.no

Det typiske grønnskjæret i treverket er kjent for de fleste, men hva som faktisk lager grønnfargen er ikke like mange sikre på. Og når til og med malingsbransjen har vært litt usikre på hvordan dette skal behandles, er det ikke alltid like greit for forbrukerne å orientere seg.

Hva er trykkimpregnert materiale?

Trykkimpregnering av tre er en prosess der impregneringsmidler blir presset inn i treverket under trykk. Tidligere inneholdt impregneringen kobber, krom og arsen, men fra 2002 ble disse stoffene forbudt. Den nye generasjonen impregneringsmidler er derfor enten basert på kobber eller de er produsert med helt metallfrie midler. Kobberholdig virke har en naturlig grønn farge i tørr tilstand. Metallfrie salter derimot, farger ikke treverket, og tilsettes istedenfor et grønt fargestoff for at impregneringen skal kunne bedømmes.

Vær obs på kopier

I handelen finnes også en del produkter med grønnpigmentert overflate, men som ikke har gått gjennom den samme kvalitetskontroll. Dette er som regel bare en kosmetisk behandling som skal illudere impregnering, men som ikke gir særlig grad av beskyttelse. Norsk Standard (NS) setter krav til hvordan treverket skal være, men det er ingen krav til hva forhandlerne kan selge. For å få treverk som tilfredsstillende kravene, se etter NS-merking på materialene. Dette merket er beskyttet, og bekrefter at en tredjepart har godkjent produktet.

Hvor lenge må man vente?

Tidligere het det seg at trykkimpregnerte materialer skulle stå et år før de kunne overflatebehandles. Dette er ikke riktig. Venter du så lenge med å behandle, vil materialene bli grå og slå sprekker.

- Trykkimpregnert treverk kan males når det er tørt, og med tørt menes et fukttinnhold på maks 16 %, forteller Erik Milsem og Trond Riise ved Akzo Nobel Dekorativ.

De forteller videre at når treverket når 16 % avhenger av hvor i landet en befinner seg, om det er vinter eller vår, og om det er vått eller tørt klima. To til tre måneder kan være en fin tommelfingerregel, men bruk en fuktmåler for å være på den sikre siden. Det finnes rimelige målere i handelen, i tillegg til at mange forhandlere har instrumentet til utlån.

Tørk, vask og børst

- For maksimal behandling og holdbarhet bør overflaten vaskes med et kraftig vaskemiddel når materialene er tørre. Etter opptørk skal høvlede materialer på vegg stålbørstes, mens det på høvlede materialer på et terrassegulv kan benyttes en nylonskrubb, sier Milsem og Riise.

Selv om dette høres ut som mye jobb, vil det bli en langt større jobb dersom du ikke gjør det. Da må du etter en stund fjerne malingen også, forteller de.

OBS

Noen av de nye impregneringsmidlene kan øke faren for rust på spiker, skruer og beslag. Bruk derfor varmforsinket eller rustfritt stål ved montering, for å forhindre at saltene "spiser opp" metallet.

Klasser for trykkimpregnerte materialer ifølge Norsk Standard (NS):

Klasse A:

For materialer i kontakt med jord og/eller ferskvann, for eksempel gjerdestolper eller plattinger direkte på bakken. Den delen som står i jord bør ikke kappes eller bearbeides.

Klasse AB:

For materialer som skal brukes over bakken, for eksempel til kledning eller terrassebord. Kun lett bearbeiding som kapping og hullboring tillates. Bearbeidede flater før impregneres.

Klasse B:

For materialer til bruk over bakken. Er ment for den trebearbeidende industri, gjerne til vinduer og ytterdører.

Klasse M:

For materialer i marine miljøer. Denne klassen er ikke tilgjengelig i handelen, da foreløpig ingen impregneringsmidler til denne bruk er godkjent.